

2365

శ్రీ

ప్రబోధిని.

శ్రీ కృష్ణా, గుంటూరుమండల విశ్వబ్రాహ్మణ
సమాజ పక్షమున ప్రకటింపఁ బడు మాసపత్రిక.

ఇందు నీతి,మత,సంస్కరణ,భాషా, శిల్పవిషయములు చర్చింపఁబడును.

సంపుటము. 7. }	గుంటూరుజిల్లాదుర్గిరాల, జూన్ 1915.	సంచిక. 6.

ప్రేమ.

ఇది ప్రపంచతత్వమును మిగుల లాఘవముతో నడపు మనోహరమగు శ్లోకీ. దీనినిగుఱించి విచారిండుటయు మనోహరముగనే యుండును.

మనశరీరము నాభిమొదలు క్రిందికిని మీదునకును రెండుభాగములుచేసి నాభి కూర్మాకారముగ నుండుననియు, దానినిరెన్ను పురుషున కెడమవైపునకును స్త్రీకి కడివైపునకును, తిరిగియుండుననియు, దానిక్రిందిపాదములయందలి నాడులు మీదునకును, పైపాదములయందలి నాడులుక్రిందునకు, శరీర మంతటను వ్యాపించుననియు, రోమములు ఈనాడులయొక్క కొనలనియు, రక్తము సర్వదా నాడులయందే ప్రవహించుచుండుననియు, శుశ్మతాచార్యుఁడు నుడివియున్నాడు. రక్తమునుగుఱించి వివరించునపుడు బీపులయొక్క ప్రాణి రక్తము

నందే స్థాపించబడియున్నదని వాగ్దానాచార్యుడు నుడివియున్నారు. ఇటీవల కొందరు యూనానీపండితులు 'రక్తముయొక్క సారమునుండి మీదుకువ్యాపించు ఆవిరికే ఆత్మయనిపేరు' అని నుడివియున్నారు. సమస్త కార్యములను మనోబలముచేజేయు యోగాభ్యాసమునకు ప్రేమను తగ్గించవలెను గావున సర్వాంగములయందలి రోమములను విచ్ఛలవిడపెరుగనియ్యవలయునని మనులభావము. తలయెడలు మనియున్నయెడల కలకాంతలునైతము రోయుదురని సీతాశ్రుజ్ఞులు నుడివియున్నారు. వీటినిన్నింటిని బోల్చిచూడ రక్తముయొక్క ఆవిరి రోమమవములనుండి తెలికివ్యాపించివాగువులోగలని పరస్పర మాకర్షించుటవలన ప్రేమకల్పగునని తెలియుచున్నది. దీని సనేకయుదాహరణలతోబోల్చిచూడము. వాతములను ప్లాశితలక్షణములవలన వేర్వేలు నామములనుపొందినటుల ప్రేమయును అనుష్ఠానభేదమువలన వేర్వేలు నామములను పొందును. అభిమానము, భక్తి, చాత్సల్యము, దయ, మోహము మున్నగు నవి ప్రేమయొక్క రూపములే. శిశువు మాతృశరీరమునుండి తెలికివచ్చినకొలదికాలములోనే రక్తముయొక్క ఆకర్షణవలన ఎవరు తగ్గిండ్లునది ఎవరుకానిది గ్రహించగలడు. పాలిచ్చుటతోడ బనిలేకయే శిశువు ఇతరులచేతులలో నుండునపుడేమృత్యు, తల్లి చేతులలో నుండునపుడూరడిల్లుటయు సంభవించునుగాదా? ఇందుకు కారణము తల్లిశరీరమునందలి రక్తము విడ్డశరీరమునందలి రక్తమునాకర్షించుటయే. దేహాంతరచేత తాను పరిశుద్ధుడై మంచిమనస్సుతో మనోబలమువలన వ్యాధులను నివర్తించజేయుమంత్ర శాస్త్రజ్ఞులు వాస్తవసంచాలనము చేయవలయునని చెప్పబడెనుగాదా? అందువలన నెదుటనుండు వారి శస్త్రము మనచేనాకర్షించబడును. విడ్డలకు మనము చేతులను చాచిచూపి, రమ్మనిపించి, తలనూగించి, మంచిచూపులుచూచి చేతుల నాడింతుము. ఇది వాస్తవసంచాలనము. ఇది గొప్ప సమోహనవిద్య. ఇందువలన విడ్డలు తప్పక మన చేతులలోనికివత్తురు. తరువాత మనము విడ్డలనుదూచి, 'ప్రియమైన కుమారి, మధువిడ్డా, చిన్నితల్లీ! అనువాక్యములతో హితు గారవించుదు ముద్దుబెట్టుకొనెదము. ఇందువలన విడ్డల మనశ్చక్తి వృద్ధినిొందును. నిజముగా విడ్డలయెడల ప్రేమగలవారు విడ్డల సంతమాత్రము తిట్టరాదు. విడ్డలచేత జేయించవలసిన సమస్త కార్యముల

నువదేశమువలననే తెలువవలయును. కొందఱు సాధారణముగా పెంకెతనముగలవిడ్డలను మంచిమాటలచే పనులుచేయించజాలక తిట్టుదురు. అందువలన తప్పక నాయుక్తీణము, పిరికితనము తేజోభంగము, సంభవించును. శిశువుయొద్దకబోయి చెపులయొద్ద రెండుతొల్లలోకొట్టి బిక్కు-బిక్కుమని ధన్యచేసి, 'ఒకశరీరమువలన వేటొకశరీర మేర్పడుచున్నది. తానే పురుగుండగుచున్నాడు. సర్వమును హృదయముచేతనే సంభవించుచున్నది. దీర్ఘాయుష్యవంతుండవుగమ్ము' అనుభావముగల మంత్రమును విచేకించవలయునని వాగ్భటాచార్యుఁడు నుడివియున్నాఁడు. జాతకర్మమొదలు చేయు సమస్తకర్మలన్ని డ్దలతేజస్సు, ఓజస్సు, బుద్ధి, వత్సాకమును, మనస్సు, ఆయువు, వృద్ధిపొందుటకు తల్లిదండ్రులుప్రేమతోచేయు నువదేశములుగా నెంచఁబడుచున్నవి. ఆ శీర్వాదమువలన నాయుర్వృద్ధికలుగునని నమ్మకముండునంతవఱకు తిట్టుటవలన నాయుక్తీణముకలుగునని నిశ్చయముగ నమృతవలయును. కావున శిశువోపకరి ప్రేమ ముఖ్యాధారమని చెప్పవచ్చును. పశువులు మాడలను నాకుటయు కోతి, పిల్లను పొట్టుకగట్టుకొని తిరుగుటయు, పిల్లిపిల్లలయొక్క మోడనుపట్టుకొని తిరుగుటయు, మనము చూచుచున్నారము. ఇది మాజంతువుల జ్ఞానమని చెప్పవచ్చునని కాదు. పుభియనిరీరములయంద) రక్షణముయొక్క ఆకర్షణ శక్తియే.

మనపూర్వుల యభిప్రాయమునుజూడ ప్రతివానికిని బాల్యమున నైరాగ్యమునునేర్పి విష్ణుటప్రేమను నేర్పుదురనితెలియుచున్నది. బ్రహ్మచర్యవ్రతమున దీక్షబద్ధులైయున్నవానికి భార్యవాసగూర్చి ప్రేమను నేర్పుదురు. వ్రాథనకుండే 'లక్ష్మీదేవిని తాడఁజూచుచుండ నెట్లుకొని సరసాలాపములాడుచున్న విభుజేపునకు ఎందనమాదరించుచున్నాడను' అని చెప్పవచ్చును. ఈశ్వరుడగుననియు, అతనేని ధ్యానించవలయుననియు చెప్పవచ్చును. దేవతా పతిష్ఠాపనలు, కళ్యాణము హోతృవములు, మున్నగవానిని దంపతులవిగ్రహములతోడనే చేయుదురు. ఈశ్వరుడు భార్యను సరిమునంచును, విష్ణువ్రతయమునంచును, బ్రహ్మచారిని నందును నుంచుకొనునని తెప్పి ఆ భావముల నిరీకరవిగ్రహములతో బ్రవ

ర్కింతురు. దంపతులొకచోటనిలిచియుండునపుడు వారిమధ్యగా నితరులుపో
గూడదని చెప్పదురు. అసగా వధూవరులు కడు సమీపముననుండవలయున
ని తెలియునన్నది, కొంచె మెడముగానున్న వధూవరులను చూచినవాడుదూ
రముననిలిచి తానుపోవుటకు దారిలేదనిచెప్పడు ఎడముగానున్న దంపతులను
సమీపమునకుఁజేర్చి వారిప్రేమను వృద్ధిపఱచినవాఁడగును. వధూవరు లిప్పు
తాంబూలములనుగ్రహించుటకును, వధూవరులను నాశ్చర్యపించుటకును, దంప
తులొకఁగఁసారిగా నావలయునందురు. మదరాసు మున్నగుప్రాంతములవారు
వివాహములో వధూవరులచే దోసిలిలో ముమ్మారు తలబ్రాలుపోయించిహుస్సం
డబెట్టి బంధువులు, మిత్రులు, వీరు వారనక నందఱును దంపతులుగావచ్చి వ
ధూవరుల సెరమునై మూఁడుదోసెట్లు తలబ్రాలుపోయినటులఁ జేయుదురు. నూ
తన దంపతుల సమీపమునఁజేయు సమస్తకార్యములును, యువదేశములును, ప్రే
మాయితములుగా నుండును. ఇదియంతయును దంపతులప్రేమను వృద్ధిచేయు
టగాని పేషుగాదు. బ్రహ్మచర్యముననత్యంతదీక్షాబద్ధులై మెలగువాడు దాం
పత్యమున మిగుల ప్రేమానురాగము కలిగి యుండురు. దంపతులప్రేమ న
వృద్ధిచేయుటకై గార్తవ్యధర్మమును బోధించుటకంటె బ్రహ్మచర్యధర్మమును గ
ఱించి బోధించుటయుఖ్యము. దాంపత్యధర్మమంతయు ప్రేమశీతనే నడచును
కలయుగమున దాంపత్యధర్మముకూడ నొకఁగఁపాదముమీదనే నడచుచున్నది
'భార్యాహత శత్రుకపాలభిన్నమై' అనువాక్యములుచాలవఱకు దాంపత్య
ధర్మమును జెబించినవి. తల్లి, తండ్రు, సోదరుఁడు, మున్నగువారికంటె భార
నత్యంతప్రేమగాఢమగు ముఖ్యము. పతియ్యభైవము. ఆతనిపదసేవయుపై
ప్రసాదము. ఆతనిగుప్తసేవయు పరమాన్నము. ఆతనిసౌఖ్యమే నాసౌఖ్యం
అతఁడు మరణించినచో సమాగమనమే నానిశఠ్యము. అను ధర్మములతో
వర్తించుభార్య సన్యులకంటె సఫలప్రేమగా జూడవలయుననుట విపరీతము
దు. దంపతులు పరస్పరప్రేమఁబొకఁగ వాస్తవమగులోతును కనుగొనదగి
యై నైపుటగులవారుగా నుండవలయును. సాజహాన్ సద్వర్తనఁజూను, న
యశ్శీలుఁడును, రాచకార్యకురంభుఁడును, ననుటనువ్రసిగ్ధము. అతఁడు
నభార్య ముఁగొనియుండుని ప్రేమాతిశయముచే నంతఃపురముననుండివికప్పు

రాజకార్యములను విచారించుటమానినందున మంత్రులదండవతుల ప్రేమను విరుగఁగొట్ట ప్రయత్నించిరి. వారి యభిప్రాయానుగుణ్యముగ నొక సుందరి యంతఃపురమున బ్రవేశించియు నవాబుగారిప్రేమకు పాత్రురాలు గాదయ్యెను. 'నేను నా భార్యయొడలజూపవలసిన ప్రేమను ఇగరులయొడలఁ జూపజొల్లను' తడవుచేసి నన్ను స్త్రీహత్యజేసినవానినిగా జేయవలయును. ' అని వంపివేయఁబడెను. తరువాత నాయువతి రాణియొద్దకుపిలువబడి శిక్షించఁబడుటకుమారుగా రన్నానింపఁబడెను. ' నీవు నాకు మహిమకారము చేసితివి. నా భర్తగారికి నాయొడలగల ప్రేమయొక్క వాస్తవముగఱితును నీవలననే కనుగొంటిని ' అని రాణిచెప్పెను. ఇట్టి రసవంతముగు శోభనలవలన దండవతులప్రేమ వృద్ధి జెందును.

ప్రేమ విచారమునుబుట్టించును. విచారమువలనను వియోగము వలనను ప్రేమ వృద్ధిజెందును. మనమొక చిలుకనుగాని మఱి యెఱుఁగునుగాని పెంచి సవ్వడు మనశశరీరమునందలిని స్త్రీలు వానియందువ్యాపించి వాటిశక్తులనాకర్షించును. అందువలన నవి వశపడుటయేగాక వానియందు మనకు ప్రేమజనించును. బిడ్డలు, మిత్రులు, మున్నగువారియొడల ప్రేమకూడ నిట్టిదే. మనమొక ప్రదేశమున నివసించునప్పు డాప్రదేశమున మనశశరీరమునందలి రక్తముయొక్క శక్తులువ్యాపించి ప్రతిఫలించును. కావుననే పిల్లలను, మిత్రులను, పెంపు ముజుంతువులను ప్రదేశమును మనము విడువజాలము. విడువవలసికఱి విచారమువుట్టి వానియొడలగల ప్రేమ పూర్వముకంటె వృద్ధియగును. తాను ప్రేరించవలసినవానిని సర్వదా సమీపముననుండుకొనుటకంటె యిందుక హారమున నుంచి మధ్యమధ్య సమీపమునకు దెచ్చుకొనుట హితకరమందును. అందువలన ప్రేమవృద్ధియగును.

ప్రేమ యనుమానమునుబుట్టించును. దానిసత్వమును గ్రహించినచో ఆ ప్రేమ వృద్ధిజెందును. దీనిని కొన్నియు దాహరణలతో బరిశీలించుము. ఒక రాజు గర్భవతియుగుభార్యనువిడిచి మఱిల పద్మనైదునందవత్సరములకు చూడనప్పటి కామె కుమారుని ప్రక్కలో వరుండఁబెట్టుకొని నిద్రించుచుండెను. రాజు

మహానముజెంది కత్తిదూసెను. పిదప వాస్తవమునుగ్రహించగా భార్యయెడల గల ప్రేమ వృద్ధియైయున్నది. ఒకమంత్రి తన రాజు రాణీలను తల్లిదండ్రులవలె చూచుట యలవాటు. ఒకనాడు రాజు మంత్రియు, నొకవృక్షముక్రిందనిద్రించు నుండ వృక్షాగ్ని ముననుండు పక్షిదంపతులిట్లు ప్రసంగించెను. 'నేటిరాత్రి ఈ రాజు భార్యతోడ నిద్రించుచుండ నొక కృష్ణసర్పమువచ్చి గాజియొనగ్రహక్షుణ్ణమున విషముగ్రహింపను. అంగువలన తొలుత రాజునకును పిదప రాణికిని మరణముసంభవింపను. ఎవ్వరైనను గ్రహించి నిద్రాభంగముగావించక విషమును నాలుకతోనాకివేసినయెడల మరణముతప్పను. కాని ఈసంభాషణవినిన వారు రెండవవారికిఁ దెలిపినయెడల తల్లిబిలి మగజింతురు. ఈవాక్యమువినిన మంత్రి అంతఃపురమున దాగియుండి విషమును నాకితీసివేయుచుండెను. రాజుమేల్కొని మిగుల ననుమానముఁజెందెను. తుదకు సత్యమిదియని గ్రహించి మంత్రిని మిగుల సేమించి అతనిమరణమునకు దుఃఖించవలసినవాఁడయ్యెను.

ఇదికలియుగము. ఇక్కాలమున నిజమునుగుర్తించుటయసాధ్యము. అక్కాయ విపిలచువారును, కష్టయనిపిలచువారును విద్వాయనిపిలచువారును, విపరీతయోగములనడచుచున్నారు. చూచుటకష్టమగుగాగ నరబడుచారును సాధువులుగాగ నరబడుచువారును ప్రాకారకార్యములను చేయుచున్నారు. వారిప్రేమయును నక్రమమైనదే. న్యాయాస్త్రసప్రేమగలవారరుదుగాగలరు. వారల్ల కాంతలను తల్లులవలెను సోదరీమణులగను చిత్తులగను చూతురు. అందు ముగుణములు యోగ్యతయునుగల వాంఛలను కన్నులజ్జ్వలకంటె నినుమిక్కిలిగ గారవించి ప్రేమించుచు. ఈ మనుకారమునందలి సత్యమును గ్రహించఁజాలనివారు శంకాన్వితస్వామివై కుండుదురు. సత్యమును గ్రహించినవారు పరమానందభరితులగుదురు.

మొత్తముమీద ప్రేమకంటె విషవగలది వేరొందులేదు. అదిభక్తియొక్క రూపాంతరముగావుక వాస్తవముగ్రహించుగలవారే మోక్షమునకర్హులు. మితృలాభ! సంఘాభివృద్ధికి పరస్పరముప్రేమగలిగి యుండవలయును.

స్త్రీవిద్య.

బ్రహ్మశ్రీ అత్తలూరి వున్నయ్యగారి కుమార్తెల వివాహములో.

సా || పులివర్తి ఈశ్వరమ్మచే నుడువబడినది.

విద్యయననేమి? అని స్త్రీలకేలయగత్యును? దాని సభివృద్ధిచేయు మోర్లములెవ్వి? అనునవి ముఖ్యాంశములు.

ప్రపంచమునందనేకవిధములగు జీవరాసులుగలవు. అవియన్నియు, గుఱ్ఱముని ధ్వనిచేసియు కన్నులంద్రిప్పియు తోకమీసములు మున్నగువానినింగదలించియు, పరస్పరాభిప్రాయములను గ్రహించుచుండును. మనుజులు తమ యభిప్రాయముల నితిరులకు మాటలమూలమునం దెలుపుచును. ఇవలక్షణే బరములు రక్తమాంసములతో నిర్మింపబడియున్నను మానవశరీరమునందు మేధస్సును మజ్జాతంత్రువులును, అధికముగానుండుటవలన మనుజులకు జ్ఞాన మధికముగానుండును. కావుననే నరజన్మ ముత్తమమనెదరు. జ్ఞానమువలన మనుజులు తమ యభిప్రాయముల నక్షరములతోబోల్చి ఈయుచ్చారణ కీ యక్షరముని నిశ్చయించిరి. అభిప్రాయముల నక్షరములతోవ్రాయుటవలన మృగములవలె నమయెడుటనున్న వారికిఁగూత్రముగాక హారముననున్న వారికిఁచాని పంపి తెలుపుదురు. వ్రాయుటయు చదువుటయు విద్య యనబడును. వ్రాయుటయు చదువుటయు ప్రపంచమున హాకర్పడు లేవనియు ఎట్టిమహత్తరములగు భర్తృములఁగైతము ఒకరివలనవిని మఱియొకరికి జెప్పచుందురనియు, శృతులవలన దెలియుచున్నది. వ్రాయను, చదువను నేరక తాతత్వండుల యగుభవ సాంప్రదాయములవలనం గ్రహించినవానికంటె వ్రాయను చదువను నేర్చినవాఁడు గ్రంథాదులవలన విశేషాంశములనుగ్రహించగలడు కావున విద్యవలన జ్ఞానమును విద్యాభివృద్ధివలన జ్ఞానాభివృద్ధియు కలుగునని తెలియుచున్నది.

విద్యవలన వినయాదిగుణములేర్పడుననుటయు విద్య యిహపరసౌఖ్యములకు సాధనమనుటయు సుప్రసిద్ధమేగదా. ఇది పురుషుల కశత్యమనియు శ్రీల కనకచ్చాపియు బెప్పట కెట్లుసాధ్యమగును? శ్రీపురుషులకు భేదమేమి? మనుష్యులకు జరామరణము లవీలంఘనీయములు. సృష్టిచిత్ర మొకనాటకరంగము. సూత్రభాటకడగు సృష్టికర్తతన నాటకరంగము నెల్లప్పుడును మనోహరమగు నాటకపాత్రములతో నలంకరించి వినోదమునొందుచుండునుగావున ప్రజావృద్ధిచేయుట ఈశ్వరసమ్మతము. ప్రజావృద్ధిచేయుటలో శ్రీ పురుషులు సమానముగాని భేదముండదు. శ్రీపురుషులు సంసారశకటమునకు రెండుదశములు. సృష్టికర్తకు రెండునేత్రములు. శుశృణూచార్దుకు మున్నగు శారీరశాస్త్రజ్ఞులగు మనులు శ్రీపురుషశరీరములయందు వర్వశక్తులసమానముగానుండుననియు, పురుషశరీరమునందు త్రిగుణాత్మకమగుమహత్తు ఒకింతయధికముగానుండుననియు వ్రాసియున్నారు. కొందఱు నీతిశాస్త్రజ్ఞులు పురుషులకంటె శ్రీలకు బుద్ధిబలము నాల్గంతలధికముగా నుండునని వ్రాసియున్నారు మొత్తముమీద ధర్మార్థకామములను జయించుటయందిరువురు సమానమని ప్రజ్ఞులగువారు అనేకులు నుడివియున్నారు. గావున నిహపరసౌఖ్యములకు విద్య శ్రీలకగత్యమని వేఱుగా జెప్పనక్కరలేదు.

శ్రీలకుగల కర్తవ్యములను విచారించినయెడల వారికిగల విద్యయు కర్మావశ్యకత తేటపడగలదు. శ్రీ పురుషున కర్మాంగియై సమస్త కార్యములయందును పురుషునకు చేదోడువాదోడుగా నుండవలెననుటయేగాక ఇంటివసులయందు దానివలెను ఆలోచనచెప్పటయందు మంత్రివలెను ఓర్పునందుభూమివలెను కడుపునందు తల్లివలెను భార్యభర్తకు తోడ్పడవలయును. అదియే యుత్తమాంగనలక్షణము. అని నీతిశాస్త్రజ్ఞులు నుడివియున్నారు. అందువలన శ్రీల కర్మశాస్త్రము పాకశాస్త్రము మున్నగునవి నిర్బంధవిద్యగా నుండవలయునని తెలియుచున్నది. శిశుపోషణభారమంతయు శ్రీలపైమండ్లునుగదా! ఆపుడుజనించినశిశువున కెట్లువచారము చేయవలయును? ఎన్నినెలలశిశువునకు రోజున కెన్నిసార్లు పాలుపోయవలయును? పోతపాలుపోయవలసినప్పుడు ఏయేవదార్థ మెంతకలువవలయు? ఒకసంవత్సరమువరకు శిశువున

కెన్ని సార్లు పాదములను ఎన్ని దుస్తులు కావలయును? అను విషయములు వైద్యకాస్త్రపరిచయములేక నెట్లు తెలిసికొననగును? బిడ్డలకు విద్యాబుద్ధులుగలవు భారముకూడ తల్లులమీదనేనుండును. విదేశీయులు రొట్టెలపై నక్షరములనుద్రాసి బిడ్డల కాహారముతోబాటు నక్షరజ్ఞానము నొసగుచుందురు. సాధారణముగా బిడ్డలకు ప్రారంభవిద్య తల్లులేనేర్పి పాఠశాలకుబంపుదురు. ఇట్టియోగ్యత ప్రస్తుతిము విదేశీయులయందున్నదనుట విచారితముగాదు. పూర్వకాలమున హిందూ స్త్రీలకు యిట్టిసామర్థ్యము చేయంతలుకలదని నిస్సంశయముగ జెప్పవచ్చును. దేవతలు తమకుగలిగిన సంశయములను పార్వతీదేవి వలన నివర్తించుకొనెదరని మనపురాణములు నుడువుచున్నవి. విద్యావతిగర్భమున జన్మించుటవలననే షణ్ముఖు డక్షరాభ్యాసమునందే విధాత కెదురుచెప్పదొడగెనని నమ్మవచ్చును. దేహము గేహమువంటిది. గేహమును దీపముతోడను, దేహమును విద్యతోడను ప్రకాశించజేయవచ్చును. పరిశుద్ధమగు ముత్యములు ముత్యపుచిప్పలయందే జన్మించునుగాని నత్తగుల్లలయందు జనించనేరవు. విద్యాజ్ఞానమువలననే మనుజులకోశము పరిశుద్ధముగానుండును. స్త్రీలు విద్యాంసులుగా నున్నచో వారిహృదయము జ్ఞానముతోడను, దయతోడను మంచి యూహలతోడను నిండియుండును. కావున బిడ్డలు మిగుల తేజస్సుబుద్ధివికాసముగలవారుగా నుందురు. ఇవియన్నియు ఉన్నతవిద్యవలన గలుగులాభములు. సాధారణవిద్యవలన జెచ్చును, బట్టలు మున్నగులెక్కలు వ్రాయుట. బంధమిత్రులకుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జలపుటవలన పురుషులకుతోడ్పడవచ్చును. ఇంక ననేకప్రయోజనములుకలవు. కాని కొందరు విద్యనేర్చిన స్త్రీలుదోగము చేతుల యూళ్లేలుదురాయని నిరుత్సాహపడుచున్నారు. ప్రస్తుతము బాల్యదశలోనున్న స్త్రీవిద్యకివి గొప్పగండములు. విద్య తోవంతమగు అగ్నివంటిది. అగ్నిచే శాహారవదార్థములను వదనముచేయవచ్చును. ఇంటినీతగులజెట్టవచ్చును. బుద్ధివంతుడేకార్యమునుచేయును; బిడ్డలు నడువనేర్చిన నూతనమదురనితలందుటయు, స్త్రీలకు విద్య అనర్థదాయకమనుటయు సమమే. ఒకప్పుడు స్త్రీవిద్యాభిమానులు గూడ విసుగుజెంది స్త్రీలకు విద్య యనగశ్యమని వాదించుటల సంభవించుచుండును “కాలి

కలవిద్యను వృద్ధిజేసి మన దేశమునంగల వరకట్నములను మాన్యగలరాని బాలిక విద్యావతియని, సద్గుణభిన్నయని, కలిమిలేములు విచారించక కట్న కానుకలు తెచ్చిండ్ల శ్రమింతులుకోడలుగా స్వీకరింతురా? విద్యావినియములు పరిశీలించి వివాహములు చేయుట మన సద్గుణమున లభించునా? బాలురవిద్య నభివృద్ధిచేయక మూఢ్యులుగానుంచి వారికి విద్యావతినిచ్చి సంతసించురా?'' అని హింసానుందరిలో నొక కమ్మయివతి తనసోదరులకు నుడివియున్నది. శ్రీ విద్యకూడదు అనువారిలో కొందరి భావమిదియే. విద్యలేనివారికి స్యాతంత్ర్యముండజాలదు. విద్యాస్యాతంత్ర్యములను గోల్పోయియున్న మన దేశమున నెట్లున్నను దేశమున కాంత బుద్ధ్యోగములు చేయుటలేదా? పురములను బాలింపకున్నను ధర్మములను బాలించవలయునుగదా? ఇంక ననేక ప్రయోజనములు కలవు. వానినన్నింటిని వివరింతుటకంటే విద్యనభివృద్ధిచేయుమార్గములనుగ మనిండుట మేలు.

ప్రతిగ్రామమునందును బాలికాపాఠశాల లుండవలయును. ప్రస్తుత మావన్నికై దేశీయులకంటే దొడ్డినాయకారెక్కవక్ష్మిని జేయుచున్నారు. పాఠశాలలయభివృద్ధికై శ్రీ బార్డిసార్వభౌముఁడు వట్టాభిషేక కాలమున ఏబది లక్షలరూపాయల నొసంగియున్నాఁడు. కీర్తిశేఖరుని గోకలేగారు నిర్బంధ శాసనమును కల్పించియున్నారు. ఇది మిగులయు క్తమైనది. 'నయమునబాలురద్రావరు భయమునవిషమైనగాని భక్షింతురు' అనునటుల నిర్బంధమువలన నన్ని కార్యములు నెఱవేయును. నిర్బంధశాసనమును ఆవరణలోనికి దెచ్చుటముఖ్యము. బాలికలు బడికిపోవుటకును ఉన్నతవిద్యనభ్యసించుటకును, ఇంటిపనులయందు కొంతయవకాశముండవలయును. లేనిచో నెక్క-వవిద్య లభించనేరదు. ఈవిషయమున తల్లిదండ్రులును, ఆత్మమామలును భర్తలును దయగలవారుగా నుండవలయును. ఈమధ్య మెట్రిక్యులేషన్ చదువుచున్న నొక శ్రీ 'నీకు వసిష్టకలదుగదా నీవు పాఠశాలకెట్లుపోదువు' ని ప్రశ్నించబడినవనోడు నాయత్తగారు మిగులచుంచిది. నేను పాఠశాలకుపోయివచ్చువరకును బిడ్డనుచూచుచుందును. అనిప్రత్యుత్తరముచెప్పెను. ఇంతమాత్రమున యింటిపనులు చేయుటలో శ్రీలు పోతురులుగా నుండఁజాలెననుటగాదు. మనలో సాధా

రణముగా బాలికలు చంద్రుడు చదమూడునందత్తరములకు పుష్పవతులగుదురు. ఉష్ణాధికతచే కొందరు పది తొమ్మిదిసంవత్సరములకే పుష్పవతులగుదురు. అంతమాత్రమున పాతకాల మానవలనినదేకదా! నిజముగా పది పందెండు సంవత్సరముల వయస్సుగల బాలురు అక్షరములను సరిగా వ్రాయజాలనివారు. గానుండ అంతేవయస్సుగల బాలికలు విద్యలనన్నిటిని బూర్తిచేయుదురా? పుష్పవతియైనను బాలికలను బడికిఁబంపవలయును. లేనిచో బాలికలకు విద్య లభించనేరదు. బాలికలను బిడ్డలుగా భావించు పుపాధ్యాయుడుండవలయును. వయసువచ్చినకన్యలకు స్త్రీలపాధ్యాయులుగానుండుట మేలు. విదేశీయులు చిన్నతరగతి బాలురకునైతము స్త్రీలనుపాధ్యాయులనుగానుండుదురు. పూనా మున్నగు ప్రాంతములందు పుష్పవతులైనబాలికలుమాత్రముగాక బిడ్డతల్లులునూ బడికిపోవుచుందురు. డాక్టరు కీమూరాగారి యువశ్యానము వలన జపాన్ దేశమున నైద్యశాస్త్రము, పాఠశాస్త్రము, ఆరోగ్యశాస్త్రము మూన్నగువానియందు జయమొందనిబాలికలు వివాహయోగ్యురాలగుదగరని తెలియుచున్నది. మనచారంగవిహీనులకుస్త్రీశిక్షము వివాహముచేయుచుండుట కడు శోచనీయము. “నీకేమియును చేతగాదు” పశువులనుగాయుదువ్వఁగల నందరు ఇంతపెద్దగంభమును బాగుగాజదివినగాని పశువులనుకాయజాలకు” అని పశుశాస్త్రమునందువ్రాయబడినటుల విద్యలేనికన్య వివాహయోగ్యురాలు కాదను జపానుదేశాచారము స్త్రీవిద్యను మిగుల ప్రోత్సహించుచున్నది. కొట్టుదురన్నభయమును, పెట్టుదురన్న నాశయు హడయుటసహజము. అన్నిటికిబహుమతులనిచ్చుచున్నాను. నరసాపురి తాలూకాభివృద్ధిసంఘమువారి పోటీపరీక్షలో జయమొందిన విశ్వప్రవాహ్మణబాలికలకు వెండి జంగారుపతకములనొసగి ప్రోత్సహించుటకు గత మహాజనసభలలో తీర్మానించిరి. తీర్మానానుసారముగ బహుమానముల నిచ్చుచున్నారు. ఈబహుమానముల నింకను వృద్ధిపఱచవలయును. వివాహములయందును బాలికలకు బహుమానము లియ్యివలయును. వేయియుపన్యాసములకంటె నొకతీర్మానమును, వేయితీర్మానములకంటె నొక యూచరణయు, గుణకారిగానుండును. గావున స్త్రీవిద్యను సర్వవిధముల ప్రోత్సహించుడు. ఇదియే నాప్రార్థన.

సంస్కారాంతరాలూ కాభివృద్ధిసంఘము

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరీక్షలు

కృతార్థమైనవారికి గతసంవత్సరము 13 బంగారుపతకములు, 10 వెండిపతకములు, 100 రూపాయలపుస్తకములు పంచిపెట్టబడెను. హిందూస్త్రీలు: జాతితోగాని, వయస్సుతోగాని నిమిత్తములేకయే పరీక్షకు రావచ్చును. తపాలాఫీసుయొక్క ప్రతిగ్రామమును పరీక్షాస్థలముగా నుండును. కావలసినవారికి దరఖాస్తుపత్రములు డిశంబరునెలలో పంపబడును.

1916 ఏప్రిలులో జరుగు పరీక్షకు పతనీయగ్రంథములు.

సాహిత్యము:—

1. పద్యకావ్యము; మొల్లరామాయణము, సుందరకాండము, వాల్మీకిరామస్వామికావ్యములను వారితో ప్రచురింపబడినది, వెల రూ 0-8-0 లు

2. వచనము ఇ మహాభారతసారము; చెతుర్థపంచమాశ్వాసములు (పద్యములుసహా) బందరు సేతుబద్ధవారిచే ప్రచురితము; వెల 0-12-0

h. విజయనగరసామ్రాజ్యము; విజ్ఞానచంద్రికామండలివారిచే ప్రకటింపబడినది. వెల 0-13-0లు.

3. వ్యాసమువ్రాయుట; పతనీయగ్రంథములనుండియు, స్త్రీలకుపయోగించు వివిధవిషయముల గురించియు (గృహనిర్వాహకత్వము, పాతివ్రత్యము, శిశుపోషణ మొదలైనవి) వ్యాసములువ్రాయుట.

గణితము:—గతసంవత్సరమువలెనే రేఖగణితపుస్తకమునైన యుపయోగించి సంఘమువారిచే నిర్ణయింపబడినవిషయములను నేర్పుకొనవలయును.

చరిత్ర లేక శాస్త్రము. } మహమ్మదీయమహాయుగము; మూడవప్రకరణము
విజ్ఞానచంద్రికామండలివారిచే ప్రచురితము. వెల 0-13-0
జంతుశాస్త్రము. 0-9-0లు. కే. శ్రీకాగామయ్యవారిచేకృతము
విజ్ఞానచంద్రికామండలివారిచే ప్రచురితము.

వైరెంటిలో ఏదైనైన యొకటిమాత్రమే చదువవలయును.

ఇంకనువివరము తెలిసికొనగోరువారు క్రిందుసంతకముచేసినవారికి వ్రాయవలెష్ట

దిగుమైకోడండరాసుస్వామి, బి. యే.,

నర్సాపురం,
3—2—1915 }

అయ్యగారి సుబ్బారావు,

కార్యదర్శులు.

ఎదురుకోల సన్నాహము.

(నాల్గవరోజు రాత్రి పూరేగింపు మహాత్మ్యవము జరిగిన తరువాత వధూవరులును వారివారి పక్షమువారును ఒకింత దూరముగా గూర్చునియుందురు. శివుని పక్షమున నందియును, పార్వతి పక్షమునం బురోహితులును ముందుకు వచ్చి ఇట్లు ప్రసంగించిరి.)

పురోహితుడు—ఎవరు మీరు? తోక కొమ్ములు జూడ వశపులాగున నున్నారే నంది—కొండమనుషులకు నాగరికలక్షణములు తెలియవు కాబోలును. తార్తమ్యము విచారించక మాటాడవచ్చునా? మీ ఛాందస మెక్కడికి పోవును!

పురో—క్షమింపుడు. నవనాగరికులకు తోక కొమ్ములుండుననుట మరచితిని. అయితే మీ నృత్తాంతమేమి?

నంది—మాది వైలాసవర్వతము. నే నీశ్వరుని సేవకుడను. నాపేరు నంది మా ఈశ్వరునకు కన్యగావలసియున్నది. మీ పార్వతి మా ఈశ్వరునకు తగినకన్యయని వినివచ్చినారము.

పురో—మా పార్వతి మహానుగుణవతి, విద్యావతి, సుకుమారి. చిచ్చమెక్కుకు నిజీవించు జంగముదేవర లామెకునగియుండుదా?

నంది—ఏమేమి? చిచ్చగాడా? ఈశ్వరుని గొప్పతనము మీకు తెలియదు కాబోలును.

పురో—తెలియకేమి? బట్టలులేక చర్మముగట్టుకొనుట, బూడిద పూసికొనుట, పాముల నాభరణములు గాధరించుట. ఇల్లువానిలిలేక స్కృణనవాటికలో బరుండుట, భుజించుటకు కంచమైననులేక పుష్కలోభుజించుట, మున్నగునవి గొప్పలక్షణములేనా? ఇట్టి గర్భదారిద్యముగలవానికి కన్యనిష్కరా?

నంది—మీయూహనరిగాదు. మాఈశ్వరుడడు సర్వజ్ఞుడు. మిగుల దేశాభిమాని. విదేశవస్తుబహిష్కారముచేయుదు గ్లాస్కో-మల్లులుగట్టు నన నాగరికడగాదు. వారచీరెలు, గజచర్మము, మున్నగునవి ధరించుట దారిద్ర్యమువలనఁగాదు. మహాదైశ్వర్యవంతులు. వెండికొండగలదు. వారికి విషజంతువులుకూడ స్వాధీనమైయుండునని తెలుపుటకు పాములధరించియున్నాడు. మిగుల దయగలవాడు. ఇదిగాక మీ కన్యకు ఈమ జోడగువాడు.

పురో—అయితే కొంచెముకదలిరండు. నిజముగా విశ్వర్యమునకు, వెండికొండకు సంతసింపవారముకాదు. వరునియొక్కనుగుణములు మాకన్య యొక్క యోగ్యతకు తగియుండునని సంతసించెదము. అయితే మీఈశ్వరునకు అంగవైకల్యముగలదట, అందులకేమిచెప్పెదవు.

నంది—అంగవైకల్యమా! ఎంతమాత్రమునులేదే. అతడు మిగుల సుందరుడు. ధవళాంగుడు.

పురో—అందరివలెగాక ఫాలమున నొకసేత్రముండునట 'నీమొహానగ్రద్ధమొలవా' అనితెల్లినటుల నుండుట అంగవైకల్యముకాదా?

నంది—కాదుకాదు. అది జ్ఞానసేత్రము. మీకు బాగుగా తెలియకున్నను మీపార్వతిగౌరవార్థమే ఈశ్వరునిగూర్చి తపస్సుచేయుచున్నది. కావున మీచేకదలిరండు.

పురో—జ్ఞాన మాకిదియేముఖ్యము. మాపార్వతి ఈశ్వరునిగూర్చి తపస్సుచేయుచున్నదనుట స్వయంవరమని తెలియచున్నది. అష్టవిధవివాహములలో బ్రాహ్మవివాహ ముత్తమమనిచెప్పియు, మాటలచేతను, చూపుటచేతను, మనసుచేతను, తరస్పరమాకర్షింపఁబడువారికి వివాహముచేయుట మేలని బుధులుబుద్ధివియున్నారు. కావున మీరు కవలిరావచ్చును.

నంది—మాకేమి పుర్యాదలుజరుగగలవు.

పురో—చుగ్గావల కేమియను లోపముండదు కాని, కొన్నిషరతులుగలవు

వానికి నమ్మించినయెడల మీరుమాక న్యకొరకావచ్చును.

నంది—అచరితులేమి?

పురో—శుల్కముడుగుటయు, బోగముమేళమునుతీసుకొనివచ్చుటయు తగదు.

నంది—అది నేమును నిషేధించినవే.

పురో—కాముకర్పచేయుట కష్టము. కాని పుచ్చుకొనుటలో కష్టములేదుగదా? బోగముమేళమును నిషేధించిరేమో శుల్కముడుగకుండురా?

నంది—మేమిప్పు డొకమాటయు, తరువాత వేటొకమాటయు సుధువువారము కాము.

పురో—మీమాటల నెవరునమ్మెదరు? మీరు వచ్చిగడ్డిఫలహారము చేయువారు మీయజమానులు ముత్తవదార్థముల నువయోగించెడివారు. నే ననేక వివాహములుచూచియున్నాను. మొట్టమొదటశుల్కముకర్కలేదనిచెప్పును, తరువాత అటుకసమయమందు కదలిరమ్మనగా సాగిసాగిన సమురెండునవరసులుగాని వెండిచెంబుగాని ఇయ్యవలసినదనిపీడించుట తుదకు, మీరేమియు నియ్యకున్నచో మామిత్పలలోవరువుగానుండదని దేవురించుటయు, చూచియున్నాను.

నంది—(చెవులు నిక్కబొడిచి, ప్రక్షాళితేని కాలుదువ్వి) ఏమీ మేమట్టివారము కామే.

పురో—(బుడ్డిచెంబుచేతబుచ్చుకొని కొంచెము వెనుకకునడచినది) సంతోషమే. కాని ఈశ్వరునివిషయమై ఇంకొకసంశయముగలదు.

నంది—అదియేమి?

పురో—మీఈశ్వరుడు మాని. ఐకమత్యమెరుగనివాడు. గంగ మానెత్తి మీదనున్నది. ఒరుల యాహారపానీయములతో మాత్ర వనిలేదని పెట్టు పెట్టుకని మాశీలమే యోగ్యమైనదని తలచుచుండునట. బంధుమిత్రుల నందరిని సమముగా ప్రేమించుట, సమముగాగౌరవించుట మాయాధా

రము. సంబంధము చేసినపిమ్మట, అది మాశ్రిలము, ఇది మాయాచారము అనుభేద మెంతమాత్రమును నుండగూడదు.

నంది—మనపూర్వులయలవాటు కొంచెము పెద్దవారియందుమాత్ర మున్నది. మన మెంతచెప్పినను ఆతలలుతరుగవు. పడుచువారి కా నియమముల తోడ వనిలేదు. ఈశ్వరునిమాట అయిండనిండు వారిపెద్దలుమాత్రము మాశ్రిలం మాదేనని ఖండితంగా వుండేవారే. అదితప్పా. పూర్వ మీ మాదిరిగా వివాహములు జరుగలేదా?

పురో—పూర్వులమాదిరిగా మీరు మీపెద్దలు నడచుచున్నారా? మీవన్ని దొంగమాటలు. వారిగడ్డము పెద్దదని నంతనించికాబోలును కొందరుమును లక్షండ్లలోమీరుమీపెద్దలును కడు పొరగుడిచియుండిరనుటమేమెరుగమా నిజముచెప్పుచున్నాను. కోపించవలదు. మీరునందీశ్వరులు. పచ్చి గడ్డి వలహారముచేయవారు. మీమాటనిజమా. తరువాత భేదముతోడనే వర్తింతురేమో. అది మిగుల రోతగానుండును. ఆతీరున కొందరుబుద్ధిమంతులు చేసియున్నారు. ముందుగా వలయునన్నిచరతుల నడుగవచ్చును. తరువాత బుద్ధిజెప్పుటకు వీలుండదుగదా.

నంది—(కొంచెము తోకముడిచి) మీరుచెప్పినటుల వర్తింతుము. కన్యయొక్క యోగ్యతప్రధానముగాని ఇతరవిషయములతో మాకుపనిలేదు.

(అందరు మంగళవాద్యములతో కదలిపోదురు.)

అన్నా ఈగలెంత అపాయకరములు!

ఇంగ్లాండుదేశమున వసంతఋతువునందు చాలమంది బిడ్డలు పచ్చుచుందురు. అక్కడవేసవి మనదేశమందువలె మిక్కిలి వేడిగనుండదు. వడగాల్పులుండవు. దాహమునకై బాధపడి చచ్చువారుండరు. వేసవికాలము అక్కడివారికి హాయినిచ్చును. అయినను బిడ్డలు సంవత్సరమునకు దాదాపు 30, 000 నేలమంది తక్కినఋతువులలోకంటె ఎక్కువగా జచ్చుచున్నారు! ఆఋతువునం దొకవిధమగు బాలరోగము వృద్ధిగనుండును. ఈరోగము ఈగలవలన వ్యాపించుచున్నటుల గనుగొనబడినది.

అన్నా ఈగలు ప్రతిసంవత్సరమును ఒక్కఋతువులో ఒక్కదేశములో 30, 000 మందిబిడ్డలకు బావును గలిగించుచున్నవి! సామాన్యులగు ఈ ఈగలెంత అపాయకరములు! వీనినిజంపుట కనేకయూపాయములు ఆదేశమున గనుగొనబడినవి. ఆయుపాయములు చాలటలేదు.

ప్రతి ఆడుఈగయు వొక్కొక్కసారి 120 గ్రుడ్లుపెట్టును. వసంతఋతువునందనేకసారు లది గ్రుడ్లుపెట్టును. అన్నియు నెన్నిగ్రుడ్లుఅగునో లెక్కవేయుట కష్టము! ఈగ క్రుశ్లివడియున్న ఆకు అలములందును, క్రుళ్లుచున్న జంతువుల శరీరములందును, పెంటకుప్పలందును, ముఱుగుడుగోతుల దావునను, ముఱుగుడునీళ్ల దావునను గ్రుడ్లుపెట్టును. రెండుమూడు గంటలలోనే యీగ్రుడ్లు పురుగులగును. ఈపురుగులు ముఱుగుడుపదార్థములనుదిని త్వరగా పెఱుగును. సుమారు పదిదినములలో ఈపురుగులు ఈగలుగ మారును. ఈ ఈగలు ఎల్లెడల నెగురసాగును. ఈగలకు క్రుళ్లుడుపదార్థములు మూగిపోయిన పండ్లు, మనము తినువస్తువులు నన్నియు ఆహారములే!

అనేకములగు రోగములకు మూలములగు సూక్ష్మజీవులను (అనగా కంటితోచూచుటకు శక్యముగానంత చాల చిన్నపురుగులను) ఈగలు తినును

ఇటుల నవితినుటయేగాక, ఆవురుగులు వానితోఁగఁగఁచును, కాళ్లమీదను, శరీరములమీదను అంటుకొనగా వాని నితరచోట్లకు గొనిపోవును. మన ఆహార వదార్థములమీదను, పిల్లల కరువులమీదను ఈగవ్రాలునప్పుడు వానితోవచ్చిన సూక్ష్మజీవులు మనయొద్దకు జేరుదుండును. ఇటుల కండ్లకలక చీడ, విషవ్యాధులు. మహాచక్రము, కలరా, నారికురువులు, భూబ్బల రోగములును వ్యాపించును. ఈగలువ్రాలిన అన్నమునుగాని, వంచదారనుగాని, బెల్లమునుగాని, మిఠాయిలనుగాని, తినరాదు.

ఈగలు గట్టివస్తువులను దిసవు. అవి వంచదార మొదలగువానిపై వ్రాలునప్పుడు వానితోండమువంటినోళ్లనుండి ఉమ్మిచేసి, అఉమ్మితో కలిసి పానకముగనైన ద్రివమును పీల్చుకొనును. ఈగలువ్రాలువదార్థములను తెంటునే కనిపెట్టిచూచినయెడల వాని యుమ్మిసేసిబొట్లు మనకుగానించును. నానావిధములగు వురుగులతో నిండిన వానియుమ్మి మనముతిన వదార్థములను అసహ్యముగజేయును. రోగములను దెచ్చు వస్తువులనుగ జేయును. ఈసంగతి తెలియక మనము ఈగలనుదోలుకొని వానియుమ్మితో ననవ్యామగ్న వదార్థములను దినుచున్నాము. చిన్నబిడ్డ లీవిషయమున జాగ్రత్తగ నుండవలయును. కరువులమీద నీగల వ్రాలనియరాదు. తినుబండారములమీద నీగల వ్రాలనియరాదు. ఈగలనే దఱి రానియరాదు. ఈ పైకారణముల చేతనే ఇంగ్లాండులో సంవత్సరమునకు 30, 000 మంది బిడ్డలు చచ్చుచున్నారు.

దుర్వాసనవచ్చుచోట్లు, ముఱుగుడువస్తువు లుండుచోట్లు, తేమచోట్లు మనయొండ్లకును ఆడుకొనుచోట్లకును దావున లేనియెడల ఈగలు గ్రంథుపెట్టుతావులు మనకు దూరమగును. వానిశాఢ మనకు లేవవును. నూతులయొద్ద, చెఱువులయొద్ద, వశువులయొద్దయొద్ద, ఇండ్లతూములలో, వంటయొండ్లయొద్ద, గదులమూలలందు నీగలు గ్రంథుపెట్టును. వానిని ఎల్లప్పుడు శుభ్రముచేయునుండవలెను.

విడుబంగారుకుండల కథ.

—:0:—

అనగనగ నొక మంగలి యొక చెట్టుదావుగా బోవుచుండె. ఆ చెట్టునందొక భూత మావేళించియున్నది. ఆత డట్లుపోవుచుండగా “ఓయీ! నీను యేడుబంగారుకుండలు కావలయునా? ” యని భూతము వాని నడిగెను.. అంత నతడు చుట్టును జూచి యేరిని గానక భీతిలసాగెను.. వాని కాచెట్టునుండి యాధ్వని మఱల మఱల వినబడుచునే యున్నది.

వానికి భయముతగ్గుడు వచ్చినది. ఏదేవతయో దన ననుగ్రహించినదని వాడనుకొనెను. వానికి కనక కాంక్ష హెచ్చినది. నడుమనడుమ “ఈగొడవ నాకేల; నాకింతధనమెందుకుని అత్యాశవడిన నేమిమూడునో!” యని వాడు నందియ మందెను.. తాని వానియాశ తుదకు వాని లోబడుటకొని నది.

“దేవుడే నన్ననుగ్రహించి నా దారిద్ర్యమును బాపి కరుణజూపనండనేను వలదనుటేల; ధనకుంభములు గావలయునా యనియడుగ వలయునా? దయచేయుము!” అని మంగలి పలికెను.

“మంచిది.. వానిని నీయింటికి చేర్పితిని” అని వ్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

అంతట మంగలి కడువేగముతో రోజుడు నింటికి జరిగిడిపోయెను. ఏడు బంగారుకుండలును వానిగృహముననున్నవి. కడుత్తరముతో వాడా భాండములు దెఱచిచూచెను. ఆరుకుండలు బంగారునాణెములతో నిండియుండెను. ఏడవది సగముమాత్రము నిండియున్నది. దానినిగూడ నిండించవలయుననుఆశ వాని నలముకొనినది.

దానిని నిండించవలయునను ఆశ వర్వకాలములందును సర్వావస్థలయందును వాని బాధించసాగెను. కావున వాడు తనపొలమును విశువులను

నమ్మి యాధనమును భాండములో వేసినాడు. చాలలేదు. భార్య బిడ్డల నగలన్నింటి నమ్మి యాసొమ్మును వానిలో వేసినాడు. చాలలేదు.

తాను కడుపునిండదినక తనకుంటుంబనువారిని గడుపునిండ దిననీయక ధనమునుగూర్చ మొదలిడినాడు. తానుకొలుచురాజును వేడికొని జీతమును వృద్ధిచేయించుకొనినాడు. బిచ్చమెత్తుట కారంభించినాడు. ఎన్నిచేసినను నేడవకుండ నిండదయ్యెను. అంత సతదు ఖిన్నుడై తిండిమాని సంకటవడుచుండెను.

ఒకనాడు రాజు వానిదుస్థితిగనిపెట్టి “ ఏమిగా! నీ వివృటిసీతమున నశమువచ్చుదినములలో సంతోషివైయుంటివి, ఇచ్చుదు తిరిపెమునకుగూడ బయలుదేజితివి! యిట్లుని వరాలకుండల బుచ్చుకొంటివా యేమి? ” అని యడిగెను.

“ అవును. మహావ్రథా! ” అని తనసంగతిన్నెల్ల వివరించిచెప్పి యామర్మము రాజున కెట్లు తెలిసెనని యడిగెను.

రాజంతట “ నీ దుస్థితిని గనిపెట్టి నేను సందియమందితిని. నా సంతయము తెల్లమైనది. ఆ యిట్లునికుండల దీసికొనినవానికి సౌఖ్యముండదు. ఆశాపితావము బలముగ బట్టుకొనును. వానిదుఃఖములకు మేరయుండదు.

“ కావున దత్తణమే వానిని దీసికొనిపోయి యిట్లునిచెట్టునొద్ద బాటవేసి రమ్మ ” అని బోధించెను.

మంగలి తెలివిచెచ్చుకొని, రాజుమాటలు తన యదభవమునకు సరిగనుంట నెఱింగి వరాలకుండలను దీసికొనిపోయి చెట్టునొద్ద బాటవేసి “ ఓయియ్! నీకుండలు నాకు వలదు. నీవ దీసికొమ్మ ” నీ తిరిగిచూడక యింటికివచ్చెను.

అంతటితో వానితృప్త యుడిగినది. అత డెప్పటియట్లు తనమాత్రము సంపాదనతో దృష్టుతై సుఖజీవనము చేయుచుండెను.

మనమెల్లరమును నేడవకుండను వరాలతో నింపనందువారిని. నన్ను దాని ననుభవించి, పాటుపడి సంపాదించినదానితో దృష్టిసంది తగుమాత్రపు వసతితో సంతోషముననుండక యత్యాశలకుఁబోయి లేనిసంకటముల దెచ్చిపెట్టుకొనుచుండుము. తృప్తిమించిన సౌఖ్యమును తృప్త్యనుమించిన దుఃఖమును లేదు.

హైకోర్టు జడ్జి.

ఆంధ్రుఁడే కావలెను.

శంకరునాయరుగారు ఇండియాదొరతనమువారి కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగా నియమింపఁబడినవిమ్మట ఆవదవి ఖాళీగా నుండెననుట సుత్ర సిద్ధమేగదా? ఒకకథలో. రాజ్యాధిపత్యమును వహించుటకుదగినవారి నేర్పఁజూపుకై విధువబడిన చట్టపుటనుగుకడ్డముగా, మురుగు లంగ్రాలవారు, పోగులవారు, తట్టతలపాగాలవారు, తగినవాఁడను నేనునే ననుచు మీదు మీదుకు వచ్చెదరన్నటుల, ఆంగ్లేయులు తమకుగావలెననియు, పెద్దయుద్యోగులు, వక్తిర్లు తమకు తమకనియు, అరవవారు తమకీఫదవి కాశ్వితహక్కుగా నుండవలెననియు, ఆంధ్రు లీవని కడుగిడగూడదనియు చెప్పుదున్నారు. మీరు ఆందజికంటె బుద్ధిమంతులు. మీరికి రెండుచింతలు కలవు. తమకు లేదనుచింత. ఎదుటివారికి కలదనుచింత. ప్రతికార్యమునకును ప్రతి చదవికిని తమకుగల యర్హతను తెలుపుట యుక్తముగాని, ఆంధ్రు లచ్చోట నడుగిడగాదనుట అయుక్తము. అక్రమము. ఆంధ్రదేశ విశ్వవ్రాజ్యములకు ఆచారిశబ్దముగోలకూడ నీ యరవవారివలననే కలిగినది. ఇంక ముందీఅరవగోల ఆంధ్రుల కడ్డమురాకుండుగాక.

నిజముగా సీవవచికిదగినవారు ఆంధ్రులుగాని ఇతరులు కానేరరు. దే
శహితార్థమై ప్రతిసంఘమునందును ప్రతి మండలమునందును, ప్రతి రాజ్య
మునందును సరియైన నాయకు లుండవలయును. ఉన్నతపదవిని వహించి
నవా రుండవలయును. దొరతనమువారికి తమ కష్ట నిష్ఠురములను తెలుపు
టకు రాజ్యాంగ భాషలో వార్తాపత్రిక లుండవలయును. దొరతనమువారిది
ఆంగ్ల భాష, మనది ఆంధ్ర భాష. ఆంగ్ల భాషతోనుండు వార్తాపత్రికల
వలన గాని, మన స్థితిగతులు దొరతనమువారికి నివేదించు బడవు. అట్టి
పత్రికకు ఆంధ్రులే సంపాదకులుగా నుండవలయును. మన దేశమునందలి
ప్రజలమకు ఆంగ్ల పత్రికలకు ఆంగ్లేయులును, అరవవారును సంపాదకులుగా
నున్నారు. అందువలన ఒకరివ్యాధినిగూర్చి మఱియొకరు నైద్యులకుఁ దెలి
పినటుల నుండును. కావుననే దూరదృష్టిగల బుద్ధిమంతులు, ఆంధ్ర రాష్ట్రము
మధ్య ఆంగ్ల భాషలో నొక దినపత్రిక యుండవలయుననియు, దానికి ఆం
ధ్రులే సంపాదకులుగా నుండవలయుననియు తీర్మానించుచున్నారు. దాని
యుపయోగ మెట్టిదో ఆంధ్రులలో నొకరు హైకోర్టు జడ్జిగా నుండుటవలన గ
లుగుఫలముకూడ నట్టిదే. లేకున్న నుమారు రెండుకోట్ల సంఖ్యగల ఆంధ్రు
లలో నొక్కరు హైకోర్టు జడ్జిగనుండిన నెవరికడువునిండును? మన శరీరమునం
దలి లోగుట్టంతయు ముఖలక్షణములవలన బయల్పడగా వాక్కుచేత తెలు
పఁబడును. ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రము కావలెననుభావ మిదియే. అందువల
న వాంఛించుచున్న తమక్షణము గ్రహించి తమయొక్కయభిప్రాయము నొ
క్కముఖమున తెలియజేయుట. ఆంధ్రులకుదక్క తక్కినవారికి తమ వాం
ఛితములను దొరతనమువారికి తెలుపుమార్గములు లేకపోలేదు. వారు ఆంధ్రు
లను దిగువంద్రోసి, ఈపదవి తమకు తమకు అని ముందుకువచ్చుట. స్వలాభే
చ్ఛగాని దేశాభిమాన లక్షణము గానేరదు. ఆంధ్రుల మొఱుపుయ్యలలోని బి
డ్డరోదనమువంటిది. దయగల ప్రభుత్వముదక్క నితరులు వీరికోర్కెగాను ది
ద్దువారు కారు. దొరతనమువారు బాగుగ విచారించి ఈపదవి ఆంధ్రుల కొ
నుగ వలయును. * ఆంధ్రులవలన వాంఛించుకొని స్థితిగతులను దొరతనము
వారు తెలిసికొనఁగలరు.

